

נצבים

גליון מס' 426
כ"ח אלול תשפ"ב

עכשיו או לעולם לא.

הרב אפרים שרבני שליט"א

העיון טעון גניזה • נא לא לקרוא בשעת התפילה

אחרי. הצער של מה שסלחת לחמותך הוא במקום צער של רופא ובדיקות, צער של מחילה לכלה הוא במקום צער גירושין של הילדים.

מי שיבין את זה, הוא מיד יחזיק את הטלפון, יחייג את המספר ויתן לצד השני להיות המום ממנו. 'דוד, מה שלומך, רציתי רק לברך אותך בשנה טובה ומבורכת'. זהו. השיחה הזו תציל אותך מהרבה צרות. עכשיו אתה באמת יכול לחייך.

השבוע דיבר איתי יהודי יקר שאשתו ואמא שלו אינן בקשר כבר למעלה משנה, והבעל כרגיל בין הפטיש לסדן. הוא ביקש ממני אם אוכל לדבר על לב אשתו שתדבר עם חמותה לפני החג ולהפיג את המתח.

אשתו טענה, שלאחר כמה פגיעות היא איננה מתכוונת שוב להוריד את הראש. אמרתי לה, נכון את פגועה ובצדק, אך דעי לך, עם כל הקושי הכרוך בזה, אני מבטיח לך, הצער הזה יהיה במקום צרות אחרות שאת מתמודדת איתן כעת, ואולי הצער שיהיה לך באותן הדקות שתחזיקי את הטלפון יהיה הצער האחרון שלך.

סיפרו על ר' משה ליב מסאסוב זצ"ל, שפעם ביזה אותו מישהו והוא כמובן שתק. כשהגיע לביתו הוא ביקש מאשתו שתאפה כמה מיני לחמים ומאפים כי הוא רוצה לעשות סעודת הודיה, ואף הזמין את כל בני המשפחה.

כששאלו אותו על שום מה הסעודה? השיב הרב יש לנו קבלה מרבתינו, שעל ידי בושא מונעים מחלה. אבא שלכם התבשר היום שהוא לא יהיה חולה, לא בבית חולים, לא עם אינפוזיה ולא עם בעיות לב, וכי זו אינה סיבה מספקת לעשות סעודת הודיה!?

אנחנו יכולים, ואנחנו גם נזכה.

יה"ר שיזכו כל בית ישראל לכתיבה וחתימה טובה, שנה טובה ומתוקה מראשית השנה ועד אחרית השנה. מברך ודורש תמיד שלומכם וטובתכם אפרים שרבני.

בתלמוד (שבת לב) מובא: "לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה, שאם ח"ו יחלה אומרים לו הבא זכות והיפטר" - חז"ל הקדושים למדונו, שישנן שני סוגי תפילות, אחת קלה להתקבל והשנייה קשה להתקבל, וההבדל ביניהם הוא העיתוי והזמן שמבקשים.

כשאדם בריא עומד ומבקש בתפילה, יריבונו של עולם, תשאיר אותי בריא, לא רוצה אף פעם לדעת בדיקות ולא צילומים, תפילה כזאת קלה להתקבל ומסיבה אחת - שהרי הוא לא מבקש שינויים אלא רק לשמור על הקיים.

אך כשחלילה אדם נעשה חולה ונפל אל תוך זרועותיהם הרופאים, ואז נזכר לבקש בריאות, שם קצת זה יותר מורכב. כי להחזיר את העבר, לזה כבר צריך זכויות. לכן חז"ל פונים אלינו לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה - תלמד לבקש בזמן, בזמן שהכל כשורה, אל תחכה לזמנים שחלילה יקרה משהו, כי שם זה כבר לא יהיה כל כך פשוט, שם יהיה קשה יותר לפעול.

אנחנו עומדים לפני ראש השנה, יום שהקב"ה יקשוב יותר, אמרה תורה "קראוהו בקרובו" - תנצל את זה. עכשיו הוא הכי קרוב, עכשיו זה הרגע, אח"כ יהיה קשה יותר.

זו השעה לעמוד ולהתחנן לפני הקב"ה ששלושת המאות ששים וחמשה יום הבאים לקראתנו, יהיו ימים יפים וטובים. עכשיו, כי הפעם הבאה תגיע שוב רק עוד שנה.

אדם ניגש לר' חיים קנייבסקי זצוק"ל, כשהוא ממש שבר כלי, והתחנן לפני הרב שיוציא אותו מהסבך שאליו הוא נקלע. תמונה כואבת. אמר לו הרב "אנחנו קרובים מאוד לראש השנה. חכה לראש השנה. היום הזה יכול לעזור לך יותר ממה שאני יכול לעזור לך. וישועתך קרובה לבוא".

זה דבר אחד. והדבר השני, לסלוח.

נכון שזה קשה, אפילו מאוד קשה. אך אני מאמין שדבר אחד ייתן לכם הרבה כוחות לסלוח, והוא מה שכותב החתם סופר "צער של סליחה תמיד יבוא במקום צער

זמני השבת ירושלים

הדלקת נרות לנשים 40 דק'	17:59	18:19
יציאת השבת (ר"ת)	19:53	19:09

לא מת ישתא לשנה טובה תכתבו ותחתמו

הבית בהיבנותו

הנהגות א"י התורה לגבר ולאהל

גם לקבל מחמאה זו אומנות!

אכן, כשם שיש אומנות בנתינת המחמאות כך יש אומנות בקבלת מחמאות, ישנם אנשים שפשוט ילא יודעים לקבל מילים טובות, ואת השורות הבאות אנו מפנים אליהם. הבעל פונה לאשתו במחמאה: 'אשתי תאמיני לי...! אם היית יודעת כמה...! והאשה מגיבה: 'תפסיק עם השטויות שלך...!', 'סתם אתה אומר, אתה לא באמת חושב כך...!'. 'מה למדת בשיעור היום שצריך להחמיא?! 'מה קרה... אתה צריך משהו? שואלת בחשדנות... או שפשוט מגיבה בביטול והתעלמות. מכירים את התגובות האלה?!

ועלינו לברר באמת מהיכן זה נובע ועל ידי כך נלמד את הדרך הן למחמיא והן לזה מחמיאים לו. וכמה סיבות יכולות להיות: **א. נחיתות מסוימת של הנפש:** ישנם אנשים שקשה להם להאמין שהם טובים ומוצלחים, שהם עושים טוב והם שווים, הדימוי העצמי שלהם נמוך מאד ולכן לא מצליחים כלל לקבל ולהאמין שמגיעים להם המילים האלה. (והם צריכים עבודה גדולה להכיר מעלותיהם ולבנות את הדימוי העצמי שלהם) **ב. חוסר בטחון בעניין שקיבלו בו את המחמאה** – פעמים הצד השני מרגיש כל כך 'חלש' בתחום בו קיבל את המחמאה, וממילא קשה לו להאמין שבאמת הוא ראוי באמת לדברים (גם כאן יתכן שצריך עבודה מסוימת מצד המקבל, אך הצד השני יכול לחזור ולומר את הדברים שוב ושוב כך שהדברים יחדרו ללבו של השני וישתכנע).

ג. חוסר נתינת חשיבות לנושא – יש חוסר מודעות לחשיבות שיש למקבל המחמאה (כמו שנראה בהמשך). **ד. אגו מוטעה** – ישנה מחשבה שאם אני יקבל את המחמאות ויראה שהמחמאות עושות לי טוב זה כביכול מוריד ממני שיאני צריך למילים הטובות שלה...!

ה. חוסר טענת גדולה מאד, ונובעת מגאווה, שהרי כל אדם צריך לשמוע מילים טובות, וכן מה גנאי יש להראות לצד השני שזקוקים לו?!). ה. התייבשות – קורה שיש הישחקות והתייבשות, ובתוספת משקעי הנישואין או וטרדות החיים, גורמת לקשר להיות חסר מדרג זו. **ו. צריך טיפול שורש לבית ויכול להיות מכל מיני סיבות. ו. עודף מחמאות** – פעמים כמות המחמאות עוברת את המינון הנכון, ומאבדת את הטעם הטוב אז ממילא כבר המחמאה יכולה לאבד את ה'אפקט' (פה הדרך הנכונה פשוטה וברורה). ז.

חוסר התאמה בין המחמאה למחמיא – שהאדם המחמיא (לענייננו הבעל) סותר את מילותיו על ידי התנהגותו. שהיא אצלו לפני כולם והוא יעשה הכל בשבילה, ובפועל, מה שנקרא 'בתכלס' היא מרגישה שתמיד היא אחרונה, שתמיד העבודה לפניה ואמא שלו לפני והחברים לפניה. (כנ"ל) **ח. בדיקת כנות או סתם הנאה לשמע הדברים** – ומצוי מאד שהאשה מאמינה בכל מה שהוא אומר, פשוט היא רוצה שהוא יחזור ויאמר, שישכנע אותה שבאמת הוא חושב ככה. כמו כן יכול להיות שזה היה לה מאד נעים לשמוע וסתם מתחשק לה לשמוע עוד הפעם את הדברים. (וכך צריך לעשות, פשוט לומר את הדברים שוב)

מי אשם בזה שהוא לא מחמיא?

הרב **שמחה כהן** שליט"א סיפר על זוג שהגיעו אליו לטיפול. האשה הייתה מלאה תלונות על בעלה שאינו מחמיא לה כלל! הבעל הודה באשמה, אבל אמר שהוא לא מחמיא בגללה! 'יום אחד' פותח הבעל ומספר, 'ישבנו ביחד לאכול ארוחת הצהריים... האוכל היה טעים מאד' אמרתי. 'אני רואה שאתה רעב...' השיבה. פעם אחרת, החלטתי לקנות לה חלוק כפי שביקשה פעמים רבות. טרחתני, חיפשתי ואף מצאתי חלוק שהיה נראה שימצא חן בעיני... בבואי הביתה הבאתי לה את החלוק. הסתכלה עליו: 'מה קרה ועד העובדים חילק חלוקים לעובדי המפעל?!'. והנה שוב, נסיתי את מזולי והגעתי לבית, וזר פרחים גדול ביד. 'מה מוכר הפרחים לא נתן לך להמשיך בדרך עד שלא תקנה פרחים?!'. אכן, לאחר בירור עם האשה, הודתה שבסך הכל רצתה שיאמר את הדברים שוב. היא רצתה שיאמר: 'ההואכל באמת טעים מאד, ושהוא קנה לה את החלוק כי באמת מעריך אותה ואת מה שהיא עושה בשבילה'. וגם על הפרחים תגובתה הייתה כך כיון שהיא רצתה לבדוק עם יש לפרחים תוקף בלב שלו באמת! תם המקום ובע"ה בשבוע הבא נמשיך במקום שהפסקנו. **שבת שלום ושנה טובה ומבורכת לכל בית ישראל שמעון שורתי!**

אומנות המילים הטובות | חלק ב

אז כמו שאמרנו בשבוע שעבר, חלק גדול מהבית ובקשר החברות בין בני הזוג, הוא הבעת הרגשות בתוך הבית. בשבוע שעבר ראינו את הצורך הגדול שיש לבית בתחום זה, בבנין הקשר ובבנין האישיות של כל אחד מבני הזוג בנפרד, ובפרט בדורנו זה בו הדימוי העצמי נמצא 'ברצפה' וצמאים למילים טובות כמו למים קרים ביום שרבי לוחט. דיברנו גם על המניעות והחסימות שמונעים שיש בתחום הזה, ואת הסיפוק הגדול שיש למי שזכה לשבור את אותם המחסומים. עוד למדנו שהדברים תלויים ברצון, בהרגל, בעקביות וברצינות שמייחסים לנושא. ואנו ממשיכים...

'למה אתה תמיד מחפש לברוח?!' 'למה את לא רוצה לצאת איתי?!'

עובדה! האדם אוהב להיות במקום שהוא מרגיש שם טוב, הוא מתחבר לאנשים שנותנים לו תחושה שהוא טוב, שהוא חשוב, שאוהבים אותו, שמעריכים אותו, שמכבדים אותו, במקום שהוא מרגיש שזקוקים לו ולהשפעה שלו. והדבר פועל גם בכיוון ההפוך, שהיכן שהאדם מרגיש שאינו אהוב, מזולזל, מיותר וכיוצא בזה, נפשו סולדת מלהיות במקום כזה! לא צריך ראיות לדבר הזה, כל אחד ואחת יכולים לבדוק בעצמו למה, למי, ולאלו מקומות הוא מתחבר. פעמים עולות טענות: 'הוא כל הזמן מחפש לברוח', 'הוא לא אוהב להיות איתי... הוא מעדיף את החברים שלו עליי...!', 'תמיד אני אומר לה בואי ונצא... היא לא רוצה...', ואם נבדוק ונכנס פנימה נבחין, שזה בדיוק בגלל הסיבה הזאת. הוא מחפש לברוח דווקא למקומות שהוא מרגיש שווה ומוערך, דווקא למקומות שנותנים לו כבוד, שהוא מרגיש שמחזיקים מהדעה שלו, אצל אמא שלו הוא מרגיש טוב ואהוב לכן הוא 'בורח אליה'! עם החברה נעים לה יותר לצאת כי היא מחזיקה מהדעה שלה ולא נותנת לה את ההרגשה 'את לא מבינה כלום...' וכן הלאה על זו הדרך...

יש להרגיש ויש להביע רגשות - ואלו שני תחומים שונים לגמרי!

וחייב לדעת עצם העובדה שאנחנו אוהבים, מכבדים, מעריכים, בהחלט לא כאן הסתיימה עבודתנו, ישנם הרבה אנשים שאוהבים את נשותיהם אהבת נפש, אך כשתשאל את אשתו, 'בעלך אוהב אותך?!' היא תהסס מאד בתשובתה. וכן ישנן נשים שמוכנות בזמני אמת לעשות הכל למען בעליהן, וכן שהיא מדברת עם חברותיה ושכנותיה כל משפט שני שיוצא לה מהפה: 'בעלי אומר... בעלי חושב... בעלי ובעלי... 'אך אם נשאל אותו 'אשתך מעריכה אותך?!', הוא מאד יהיה מסופק. יש להרגיש ויש להביע רגשות ואלו שני תחומים שונים לגמרי! כי יש לאהוב ויש להביע אהבה, יש להעריך ויש להביע את ההערכה, יש להכיר טובה ויש ולהביע הכרת הטוב, יש לכבד בלב ויש להביע את הכבוד וכו' ואלו שני תחומים שונים לגמרי! ומי שחלש בלהביע את רגשותיו, מפסיד ואינו מבין כמה! **וקודם שנתחיל לראות את הדברים ב'שטח' נרצה לדבר על עוד נקודה חשובה שאם לא נגע בה עלולים אנו להיתקע בכל עבודה מעשית שנשתדל בעניין זה.**

בס"ד

הציי יום של תורה

בצום גדליה

ג' תשרי יום רביעי (28.9 למנינים)

18:00

תחילת מנחה וערבית סמוך

17:15

בנימין חותה שליט"א
מח"ס 'כי בא מועד' ועוד

16:30

דוד הכהן שליט"א
מח"ס 'ידי כהן'

16:00

עידן עמיאל שליט"א
מגיד שיעור בשבונה

הרוצים לסייע ביום זה יפנו ליעקב בן ישי 050-4119309

לע"פ: שושנה פלורנס שולמית בת רוזה, משה בן שמחה, גבריאל בן בהייה, משה בן מורווריס, יצחק בן בהייה לרפואת: משה בן רחל, יוסף בן שרה, יפה בת עזריה, להצלחת: אליהו בן יפה

עזרת נשים פתוחה!

התרת נדרים

מישהו נוסף שמבקש התרה.

התרה על ידי הטלפון: במקום הדחק יכול לעשות התרה אף דרך הטלפון ויאמרו למתירים שיש אדם נוסף על הקו (ועיי מעין אומר ח"ה (שאלה כ ושאלה נד), שכתב להתיר בדעת הרב. עיי בזה הליכות מועד מהדו' תשעז' (עמי פז), ובאר ההלכה (עמי יז), ובסי כל נדרי (יט ה"א והלאה). ובסי דברי בניחו (ח"ידי מב' אות ג') ועיי אורלי"צ ח"ד).

האם הבעל יכול להיות שליח של אשתו להתרת נדרים בערב ראש השנה ומה הדין להפך: מבואר בשולחן

ערוך (רלד' סע"נו): "הבעל נעשה שליח להישאל על נדרי אשתו, ובלבד שמצא שלשה מקובצים, אבל הוא לא יקבצם". ומבאר בטורי זהב (שם), משום שאשתו כגופו וכאילו היא שם. ע"כ. ולכן מותר לבעל לבוא לבית הכנסת ולהיות שליח של אשתו להתרת נדרים (ועיי עוד יבי"א ח"יב (או"ח ל). פסק"ת (סי' תקפא אות יח)). אמנם יש אומרים שאין לבעל למנות את אשתו להתרת נדרים, משום שאומרים אשתו כגופו ולא להיפך (שהוא כגופה) (אור לציון ח"ד (פ"א ה"א)). ועיי בסי' בית האוצר (ח"א כלל רז) למהר"י הענגיל, שהסתפק האם אמרי' שבעלה כגופה או לאו).

האם מותר לבקש בקשות פרטיות בראש השנה, או שמא זה בכלל 'שאלת צרכי' בשבת ויום טוב' שאסור? והאם מותר לבכות בראש השנה?

אע"פ שאין לבקש צרכי הפרטיים בשבת וביום טוב, מכל מקום בראש השנה, שהוקבע לבקשות ותחנונים לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, הדבר מותר, אמנם לא יחסוך האדם בבקשות על מלכות שמים ועל צרכי הרוחניים, שאם לא יבקש עליהם עתה, מתי יבקש?! [מש"כ מותר וכו' כ"כ במט"א (סי' תקפד' סעי' כהז), ארוחת רבנו (ח"יב עמי קפא) בשם החזו"א, הליכות מועד (שם) והפסק"ת (תקפב' אות' ז)].

להערות והארות: הרב שמעון שורתי 055-6700235

לאילו נדרים מועילה התרת נדרים? האם מועיל למנות שליח להתרת נדרים? מה הדין לעשות התרת נדרים דרך הטלפון? והאם אישה יכולה למנות את בעלה שליח?

נוהגים לעשות התרת נדרים בערב ראש השנה ובערב יום הכיפורים, כדי להינצל מעוון נדרים החמור לפי יום הדין הגדול והנורא.

לאיזה נדר מועילה התרת הנדרים בערב ראש השנה:

התרת הנדרים בערב ראש השנה מועילה רק לנדרים שנשכחו ולא זוכרים בזמן ההתרה, אך לנדרים שזוכר אין מועילה ההתרה, וכדי להתיר את הנדר (שזוכר) ילך אצל תלמיד חכם, וכן יכול לפרט הנדר לאחד מהמתירים הנמצאים באותו מעמד כדי שיתיר לו (מש"כ ירק לנדרים שנשכחו, כ"ה בפסק"ת ח"ו (עמי קצג) בשם סידור דרך החיים ואלף המגן. וכתב הפסק"ת, דנכון שהמתירים יהיו מבינים בהלי נדרים ובדיני פתח חרטה המבוארים בשו"ע יו"ד (סי' רכח)).

אדם שלא יכול להגיע להתרת הנדרים, האם יכול לעשות לעצמו שליח, ומה הדין באשתו: הנודר או הנשבע

(שאומר בלשון אני נודר ש... או נשבע ש...), צריך לבוא בעצמו לפני האנשים המתירים לו, ואין להתיר לו את הנדר על ידי שליח בשמו. מכל מקום על מנהג טוב שנהג ולא אמר "בלי נדרי", שבאופן כזה גם כן צריך התרה, יכול לעשות לעצמו שליח, שכיוון שהתרה למנהג אינה אלא מדרבנן, הקילו בה חכמים, שספק דרבנן לקולא (כ"פ הגרע"י זצוק"ל בהל"ע ח"ח (פ"א ראה ה"א יא), ושם בעמי ע"ב, ציין למש"כ הבי"ב בשם הרא"ש בשם הרא"ם, דס"ל דאף בנדר של תורה אפשר להתיר שלא בפני הנודר, באופן שיוודע שמתחרט על כך, ובצירוף שהתרת נדר אסורה ע"י שליח אינו אלא מספק, דבשל תורה הלך אחר המחמיר, כדכתב הגר"א, הלכך בדרבנן אולי לקולא). ולפי זה, מי שאינו יכול לבוא להתרת נדרים ורוצה למנות שליח להתרת נדרים [באופן שיוודע שאין בידו נדרים מהתורה כמצוי ברוב העולם], יכול לעשות כן ויאמר השליח לפני המתירים, שיש

גם השנה מעבירים את כסף

פדיון הכפרות

לעמלי תורה ואברכי הכולל

055-6605843

לפרטים

ניתן לתרום באשראי בטלפון 052-6768420

הפאר שלפניכם הוקם
 על ידי הרבה מאד אנשים,
 עם לב שאכפת לו מה' יתברך
 יהי רצון שהזכות תגן עליהם
 ועל כל בית ישראל לעולמי עד!

"אין המצוה נקראת אלא על שם גומרה"
 (סוטה יג)

גם את/ה יכול

להיות חלק מהאימפריה התורנית הזאת
 ולזכות לשנה אחרת!

ההדמיות
 אחרונה!

לפרטים: ר' יעקב בן ישי 050-4119309